

Ольга ЧИГУР

аспірант кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ЗУНУ
за спеціальністю «Економіка»

АДАПТАЦІЯ РИНКУ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ ДО ВИКЛИКІВ ВОЄННОГО СТАНУ: НАУКОВИЙ АНАЛІЗ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Війна породжує нові виклики та створює екстремальні умови для секторів та галузей національної економіки, трансформуючи інституційний механізм управління ними, актуалізуючи питання пошуку адаптивних механізмів їх функціонування. Адаптації ринку медичних послуг України до викликів війни базується на принципах гібридної стійкості, що передбачає одночасну реалізацію превентивних, реактивних та випереджувальних стратегій трансформації медичної системи. Ключовими напрямками такої трансформації виступають: реорганізація мережі медичних закладів; диверсифікація каналів надання медичної допомоги; мілітаризація медичної інфраструктури (просторова реконфігурація медичної інфраструктури, створення мобільних медичних комплексів, формування резервних госпітальних баз, децентралізація медичних центрів, розосередження лікувальних потужностей); модифікація діагностичних та лікувальних протоколів (адаптація протоколів до умов обмежених ресурсів, впровадження уніфікованих стандартів надання екстреної допомоги, розширення функціоналу медичного персоналу, оптимізація маршрутизації пацієнтів); диверсифікація форм та методів фінансування та матеріально-технічного забезпечення з запровадженням багаторівневої моделі медичного страхування.

Технологічна компонента адаптації передбачає впровадження телемедичних технологій, які дозволяють забезпечити

безперервність медичного обслуговування в умовах просторових обмежень та підвищеної небезпеки. Телемедицина виступає ключовим інструментом збереження доступності медичної допомоги, особливо для населення в зонах бойових дій.

Кадрова підсистема закладів охорони здоров'я зазнає трансформації через необхідність підготовки медичних фахівців для роботи в екстремальних умовах, на територіях, прилеглих до активних бойових дій, на деокупованих територіях з надання домедичної допомоги, хірургічних втручань в польових умовах, психологічної підтримки постраждалих.

В умовах війни диверсифікується ресурсне забезпечення медичної галузі, розширюються джерела постачання медикаментів, медичного обладнання та витратних матеріалів. Формуються альтернативні логістичні ланцюги, активізується міжнародна гуманітарна допомога, впроваджуються механізми екстреного імпортозаміщення.

Економічна модель функціонування медичного ринку трансформується через впровадження спеціальних механізмів фінансування: цільове бюджетування, грантові програми, міжнародні компенсаційні схеми, благодійні фонди.

Не менш важливим є психосоціальний вимір адаптації та підтримка ментального здоров'я як пацієнтів так і лікарів, що передбачає формування нової парадигми медичного обслуговування, орієнтованої на комплексну підтримку населення та медичного персоналу в умовах постійного стресу, травматизації та невизначеності.

Наукова парадигма адаптації медичного сектору базується на принципах випереджувального реагування, системної стійкості та гуманістичної орієнтації.

В науковій літературі виокремлюють такі специфічні ознаки функціонування ринку медичних послуг України в сучасних умовах [1]: розвиток онлайн-сервісів та онлайн консультування,

розширення каналів просування медичних послуг, які враховують як внутрішні міграційні процеси так і зовнішні; просторова концентрація надання медичних послуг в місті Київ, Львівській, Дніпропетровській, Харківській та Одеській областях, які мають найбільший попит на медичні послуги; використання цифрових додатків для отримання медичних послуг; домінування консультаційних, діагностичних та хірургічних медичних послуг на ринку медичних послуг; залучення зовнішніх інвестицій для відновлення знищеної медичної інфраструктури; впровадження нових медичних технологій, що потребують додаткових фінансових ресурсів.

Адаптація ринку медичних послуг до умов воєнного стану є складним, багатовекторним процесом інституційної, технологічної та соціальної трансформації, яка має бути спрямована на забезпечення безперервності та якості медичного обслуговування в екстремальних умовах. Подальші наукові дослідження в цій царині повинні стосуватися розробки та реалізації випереджувальних стратегій трансформації складових ринку медичних послуг з особливим акцентом на соціальній складові, яка має передбачати: підвищення якості та доступності медичних послуг; персоналізацію діагностичних та лікувальних траєкторій; формування нової медичної культури; вдосконалення технологій комунікацій.

Список використаних джерел:

1. Гайдак О., Клімантович О. Ринок медичних послуг в Україні: аналіз попиту в умовах масштабних змін. URL: <https://web-promo.ua/ua/blog/rinok-medichnih-poslug-v-ukrayini-analiz-popitu-v-umovah-masshtabnih-zmin/#analiz-popitu-na-medichni-poslugi>
2. Зручна онлайн-медицина. Цифрова платформа. URL: <https://doc.ua/>